

**ИЗИСКВАНИЯ към рекламните и писмените информационни материали
на пенсионните фондове и на пенсионноосигурителните дружества
по чл. 123и, ал. 2 и чл. 180, ал. 2, т. 1 и т. 2 от Кодекса за социално осигуряване**

I. Обхват на изискванията:

1. С тези разпоредби се определят изискванията към:

1.1. съдържанието на рекламните и писмените информационни материали на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, наричани по-нататък „пенсионните фондове” и на пенсионноосигурителните дружества, включително към съдържанието на информацията, публикувана в електронната страница на пенсионноосигурителното дружество по чл. 123и, ал.2 от Кодекса за социално осигуряване (КСО);

1.2. съдържанието на информацията за обема и структурата на инвестициите по видове активи и емитенти на ценни книжа на фонд за допълнително пенсионно осигуряване по чл. 180, ал. 2, т.1 от КСО;

1.3. определянето и публичното оповестяване на постигнатите инвестиционни резултати (доходност и инвестиционен риск) при управлението на фонд за допълнително пенсионно осигуряване по чл. 180, ал. 2, т.2 от КСО.

2. Изискванията се отнасят за всички рекламни и писмени информационни материали, в т. ч. печатни, аудио, визуални, електронни или други, които съдържат описание на характеристиките, продуктите, услугите и резултатите от дейността на пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях пенсионни фондове. Изискванията се отнасят за материалите, издавани и разпространявани от дружеството, от други лица от името на дружеството, или с участие на представители на дружеството, чиито възможни адресати са настоящи или бъдещи осигурени лица и осигурители.

3. Изискванията се прилагат и за материалите, предоставяни от пенсионноосигурителното дружество съгласно изискванията на Кодекса за социално осигуряване и нормативните актове по неговото прилагане.

II. Изисквания към съдържанието на рекламните и писмените информационни материали:

4. Да бъдат изготвени на български език, а когато са придружени с чуждестранен превод, той да съответства напълно на българския текст.

5. Текстът да е разбираем, използваните термини и понятия да са съобразени с възприетата в нормативната уредба терминология.

6. Да не се съдържат текстове, противоречащи на нормативната уредба.

7. Да се представя точна и актуална информация, както за дружеството, така и за управляваните от него пенсионни фондове и условията за осигуряване в тях.

8. Да не се представят продукти и услуги, които не се предлагат в момента.

9. Да не се съдържат неверни, непълни, подвеждащи или заблуждаващи данни и информация, включително:

9.1. да не се укриват или прикриват съществени факти и обстоятелства, както и да не се използва двусмислена или преувеличена информация, в резултат на които осигуреното лице може да си създаде невярно впечатление или извод за пенсионноосигурително дружество, управляван от него пенсионен фонд или за допълнителното пенсионно осигуряване;

9.2. при използване на числови данни ясно да се посочват показателите и периодите, за които те се отнасят.

10. Да не се съдържа обещание за постигане на бъдеща доходност от инвестиции.

11. Всеки рекламен или писмен информационен материал, който съдържа информация за резултатите от дейността на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него пенсионни фондове, следва да съдържа и текста, че посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.

12. Оповестяването на постигнатите инвестиционни резултати при управлението на активите на пенсионен фонд (доходност и инвестиционен риск) задължително се придружава с:

12.1. кратко пояснение за значението на показателите за постигнатата доходност и за равнището на инвестиционния риск, както и информация, че не се гарантира положителна доходност и че стойността на дяловете може да се понижи;

12.2. посочване на използваната методика за изчисляване на доходността и риска по т.12.1 и на мястото и начина за запознаване с нея;

12.3. посочване на мястото и начина за запознаване с инвестиционната политика на пенсионния фонд, както и на измененията в основните цели и ограничения на инвестиционната дейност през периода, за който се оповестяват резултатите.

13. Данните, използвани при определяне на резултатите от дейността на пенсионноосигурителното дружество и управляваните от него пенсионни фондове трябва да съответстват на данните, представяни в Комисията за финансов надзор.

14. Дейността на финансовата група, част от която е пенсионноосигурителното дружество, трябва ясно да е разграничена от дейността на дружеството и постигнатите от групата резултати да не се представят като присъщи резултати на дружеството.

15. При използване на препратки към документи, резултати от проучвания или статистическа информация, да се посочва източникът, където информацията може да бъде съпоставена или получена в пълен обем.

16. Използването на цитати или позоваване на публикации да се прави точно и само в случай, че няма съмнение относно тяхната достоверност.

17. Предлаганите условия за пенсионно осигуряване и постигнатите резултати от дейността могат да се съпоставят с тези на други пенсионноосигурителни дружества и управляваните от тях пенсионни фондове само ако се представят съответните условия и данни за целия пенсионноосигурителен пазар за същия период. Пенсионноосигурителното дружество не може да съпоставя предлаганите условия за пенсионно осигуряване и постигнатите резултати от дейността си със съответните условия и резултати на избрани от него дружества.

18. Да не се използват самооценки за дружеството и/или за управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване, като "най-голям", "най-добър", "лидер" и други подобни.

19. Като акционери на пенсионноосигурителното дружество да се посочват само физически или юридически лица, които пряко притежават негови акции.

20. При изменения и допълнения в нормативната уредба или в документите, регламентиращи дейността на пенсионните фондове, пенсионноосигурителното дружество актуализира съдържанието на писмените материали или спира разпространението им в 14-дневен срок от влизането в сила на извършената промяна, а информацията в електронната страница се актуализира в 7-дневен срок от промяната. Предишен текст може да се запази с изрична забележка за датата на неговото изменение или допълнение.

III. Изисквания към съдържанието на информацията за инвестициите на фонд за допълнително пенсионно осигуряване:

21. Информацията за обема и структурата на инвестициите по видове активи и емитенти на ценни книжа за всеки управляван пенсионен фонд се публикува от пенсионноосигурителното дружество на неговата страница в Интернет в таблична форма и със съдържание съгласно приложения от № 1 до № 3.

IV. Изисквания относно определянето и публичното оповестяване на постигнатите инвестиционни резултати при управлението на фонд за допълнително пенсионно осигуряване:

22. Публичното оповестяване на постигнатите инвестиционни резултати при управлението на пенсионен фонд се извършва като се спазват изискванията на т. II.

23. Пенсионноосигурителното дружество е длъжно до 31 март всяка година да оповести публично информация за постигнатите годишни инвестиционни резултати (доходност и инвестиционен риск) при управлението на пенсионен фонд, която съдържа:

23.1. номиналната доходност в процент при управление на активите на пенсионния фонд за всяка поредна календарна година от предходния петгодишен период, изчислена като разликата между стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на съответната година и стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на предходната година, се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходната година;

23.2. средната номинална доходност в процент при управлението на активите на пенсионния фонд за предходния петгодишен период, изчислена като средна геометрична на доходностите, определени по реда на подточка 23.1. за всяка поредна календарна година от петгодишния период;

23.3. равнището на инвестиционния риск при управление на активите на пенсионния фонд за всяка поредна календарна година от предходния петгодишен период, измерено с показателя стандартно отклонение на доходността, изчислен съгласно т. 4 на Приложение № 4;

23.4. коефициент на Шарп, изчислен съгласно т. 8 на Приложение № 4, в случай че постигнатата номинална доходност е по-висока от безрисковата доходност за съответната година, определена съгласно т. 9 от Приложение № 4;

23.5. графика за стойността на един дял към последния работен ден на всеки месец за предходния петгодишен период, с начало последния работен ден на последния месец преди петгодишния период.

24. След изтичане на десет пълни календарни години от деня на първото отчитане на натрупаните средства по индивидуалните партии в дялове или от деня на постъпването на първата вноска в пенсионния фонд, пенсионноосигурителното дружество започва заедно с резултатите по т.23 да оповестява публично и информация за:

24.1. номиналната доходност в процент при управление на активите на пенсионния фонд за периода от деня на първото отчитане на натрупаните средства по индивидуалните партии в дялове или от деня на постъпването на първата вноска в пенсионния фонд, изчислена като разликата между стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на последната календарна година от периода и стойността на един дял на фонда, валидна за деня на първото отчитане на натрупаните средства по индивидуалните партии в дялове или деня на постъпването на първата вноска в пенсионния фонд, се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на първото отчитане на натрупаните средства по индивидуалните партии в дялове или деня на постъпването на първата вноска в пенсионния фонд;

24.2. реалната доходност в процент при управлението на активите на пенсионния фонд за периода от деня на първото отчитане на натрупаните средства по индивидуалните партии в дялове или от деня на постъпването на първата вноска в пенсионния фонд, изчислена като номиналната доходност, определена по реда на подточка 24.1., се коригира с инфлацията по формулата в т.1 на Приложение № 4.

25. Ако няма данни по подточка 23.1.и 23.3. за пет пълни календарни години от вписване на пенсионния фонд в регистъра на съда, се оповестява информация само за пълните календарни години на управление на фонда за допълнително пенсионно осигуряване, като изрично се посочват причините за това. В тези случаи графиката по

подточка 23.5 е с начало последния работен ден на календарния месец, в който е постъпила първата вноска в пенсионния фонд.

26. Освен в случаите по т.23 пенсионноосигурителното дружество може да оповестява информация за номиналната доходност и равнището на инвестиционния риск при управлението на активите на пенсионен фонд към края на всяко календарно тримесечие за предходния 24, 36 или 60-месечен период, ако са изпълнени следните условия:

26.1. номиналната доходност е изчислена на годишна база по формулата в т.2 на Приложение № 4;

26.2. номиналната доходност се оповестява едновременно със стойността на показателя стандартно отклонение на доходността, изчислен на годишна база съгласно т. 4 на Приложение № 4, от данни за същия период, за който е изчислена доходността;

26.3. в случай, че постигнатата номинална доходност е по-висока от безрисковата доходност за съответния период, определена съгласно т. 9 от Приложение № 4, се оповестява и стойността на коефициента на Шарп, изчислен на годишна база съгласно т. 8 на Приложение № 4 от данните за същия период, за който е изчислена доходността.

27. По изключение пенсионноосигурително дружество може да публикува данни за постигнатата доходност при управление на активите на пенсионен фонд за едногодишни периоди преди въвеждането на дялове при воденето на индивидуалните партии. Данните трябва да са официално оповестени от Държавната агенция за осигурителен надзор или Комисията за финансов надзор, като задължително се описва методиката, по която е изчислена доходността. В тези случаи не се оповестява информация за равнището на инвестиционния риск при управление на активите на пенсионния фонд.

28. Информацията се оповестява публично в електронната страница на пенсионноосигурителното дружество и се предоставя на заинтересованите лица във всички негови офиси в страната.

V. Изисквания към електронната страница на пенсионноосигурителното дружество:

29. Информацията в електронната страница на пенсионноосигурително дружество трябва да отговаря на изискванията по т. II.

30. Електронната страница на пенсионноосигурително дружество трябва да съдържа:

30.1. пълно наименование на дружеството, седалище и адрес на управление, телефони и електронен адрес за връзка с дружеството;

30.2. данни за съдебната регистрация, съответно – за вписване в търговския регистър, воден от Агенцията по вписванията, както и за пенсионната лицензия на дружеството;

30.3. актуално състояние на обстоятелствата, подлежащи на вписване в търговския регистър, както и кратко биографично представяне на изпълнителните директори и членовете на управителните и контролните органи на пенсионноосигурителното дружество;

30.4. данни за акционерите на пенсионноосигурителното дружество, притежаващи пряко 10 и над 10 на сто от неговия капитал - наименование/име, размер на акционерното участие;

30.5. адреси и телефони на офисите на дружеството в страната;

30.6. наименования на учредените и управлявани от дружеството фондове за допълнително задължително и доброволно пенсионно осигуряване, данни за съдебната им регистрация и за разрешението за управление на съответния фонд, както и регистрационен код в НАП за задължителните пенсионни фондове;

30.7. състав на попечителските и консултативния съвети, телефон и адрес за връзка с председателя или друг представител на съответния съвет;

30.8. банка - попечител на всеки фонд за допълнително пенсионно осигуряване и инвестиционни посредници, с които пенсионноосигурителното дружество има сключени договори за извършване на сделки с ценни книжа;

30.9. правилници за организацията и дейността на фондовете за допълнително задължително и допълнително доброволно пенсионно осигуряване, както и имената на двата централни всекидневника, в които се публикуват съобщения за измененията и допълненията в правилниците;

30.10. инвестиционна политика и актуална структура на инвестиционния портфейл към края на всяко тримесечие - поотделно за всеки управляван от дружеството пенсионен фонд по образец съгласно приложение № 1;

30.11. стойността на един дял за текущия ден и за всеки ден от периода след 1.07.2004 г. - поотделно за всеки управляван от дружеството пенсионен фонд, както и името на централния ежедневник, в който се обявява стойността на един дял, валидна за последния работен ден на всеки месец;

30.12. използваната методика за изчисляване на постигнатата доходност (номинална и реална) и на равнището на инвестиционния риск;

30.13. процедура и срокове за разглеждане на жалби, свързани с дейността на дружеството и управляваните от него пенсионни фондове, като изрично се посочат и органите, до които могат да се подават жалби и сигнали съгласно чл. 174 от Кодекса за социално осигуряване и правилниците за организацията и дейността на съответните фондове;

30.14. утвърдените от управителните органи на дружеството образци на заявления, молби, формуляри и други документи, отнасящи се до правата на осигурените лица и процедурите за тяхното упражняване във формат, даващ възможност да бъдат разпечатвани и попълвани;

30.15. финансови отчети, документи и други материали, за които съществува законово задължение да бъдат обнародвани или публикувани, като се посочва съответно датата и мястото на публикацията;

30.16. образец на легитимационния документ, с който трябва да се представя осигурителният посредник във взаимоотношенията си с осигурените лица;

30.17. препратка (линк) към публичните регистри на КФН по чл. 122д и чл. 123г, ал. 8 от Кодекса за социално осигуряване.

VI. Вътрешен контрол върху съдържанието на рекламните и писмените информационни материали

31. Службата за вътрешен контрол в пенсионноосигурителното дружество осъществява контрол върху съдържанието на издаваните и разпространявани рекламни и писмени информационни материали и на електронната страница, както и относно актуализирането на това съдържание. Всеки материал, подлежащ на издаване и разпространение от пенсионноосигурителното дружество, се одобрява и подписва от изпълнителния директор и от ръководителя на службата за вътрешен контрол, като се отбелязва датата на одобрение.

Изискванията са утвърдени на основание чл. 123и, ал. 2, чл. 180, ал. 2 и чл. 249 във връзка с чл. 180, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване с решение № 1136-ПОД от 29.08.2008 г., изменени с решения № 1194-ПОД/17.09.2008 г., № 278/20.03.2009 г. и № 191-ПОД/26.03.2010 г. на заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Осигурителен надзор”.

ОБЕМ И СТРУКТУРА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ ПО ВИДОВЕ АКТИВИ

на .....

/наименование на фонда за допълнително пенсионно осигуряване/

№ по ред	АКТИВИ	към края на предходната годи		към 31.12.....г.	
		Стойност /в хил. лева/	Относителен дял от активите на фонда /в %/	Стойност /в хил. лева/	Относителен дял от активите на фонда /в %/
1	2	3	4	5	6
1.	Ценни книжа - общо, в т.ч.:				
1.1.	дългови ценни книжа				
1.2.	дялови ценни книжа (акции, права, дялове)				
2.	Банкови депозити				
3.	Инвестиционни имоти				
4.	Парични средства на каса и по разплащателни сметки				
5.	Вземания				
	ОБЩО				

ОБЕМ И СТРУКТУРА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В ДЯЛОВИ ЦЕННИ КНИЖА ПО ЕМИТЕНТИ

на .....
/наименование на фонда за допълнително пенсионно осигуряване/

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ЕМИТЕНТА	Вид ценна книга	Вид икономическа дейност на емитента*	Код на валута	към 31.12.....г.	
					Стойност /в хил. лева/	Относителен дял от активите на фонда /в %/
1	2	3	4	5	6	7
1.	Акции, извън посочените по т.2 и 3, приети за търговия на регулиран пазар на ценни книжа и права, издадени във връзка с увеличаване на капитала на публично дружество - общо, в т.ч.:					
1.1.						
1.2.						
.....						
2.	Акции на дружество със специална инвестиционна цел, лицензирано по реда на Закона за дружествата със специална инвестиционна цел и права, издадени във връзка с увеличаване на капитала на публично дружество - общо, в т.ч.:					
2.1.						
2.2.						
.....						

3.	Акции и/или дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми по реда на Закона за публичното предлагане на ценни книжа - общо, в т.ч.:					
3.1.						
3.2.						
.....						
4.	Акции, включени в индекси на регулирани пазари на ценни книжа в държави – членки на Европейския съюз, или други държави – страни по Споразумението за Европейско икономическо пространство - общо, в т.ч.:					
4.1.						
4.2.						
.....						
5.	Акции, включени в индекси на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в наредба на КФН - общо, в т.ч.:					
5.1.						
5.2.						
.....						
6.	Акции и/или дялове на колективна инвестиционна схема, чието седалище или седалището на управляващото я дружество се намира в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство, съответно в държава, посочена в наредба на КФН - общо, в т.ч.:					
6.1.						
6.2.						
.....						
	ОБЩО					

* Видът на икономическата дейност на емитента се посочва съгласно последната утвърдена от председателя на НСИ Класификация на икономическите дейности: сектори и подсектори

ОБЕМ И СТРУКТУРА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА

на .....

/наименование на фонда за допълнително пенсионно осигуряване/

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ЕМИТЕНТА	Вид икономическа дейност на емитента*	Код на валута	Към 31.12.....г.	
				Стойност на дълговите ценни книжа /в хил. лева/	Относителен дял от активите на фонда /в %/
1	2	3	4	5	6
1.	Ценни книжа, издадени или гарантирани от българската държава, задълженията по които съставляват държавен или държавногарантиран дълг - общо, в т.ч. по емисии:				
1.1.		X			
1.2.		X			
.....		X			
2	Общински ценни книжа, издадени от български общини съгласно Закона за общинския дълг - общо, в т.ч.:				
2.1.					
2.2.					
.....					
3	Ипотечни облигации, издадени съгласно Закона за ипотечните облигации, приети за търговия на регулиран пазар на ценни книжа - общо, в т.ч.:				
3.1.					
3.2.					
.....					
4	Корпоративни облигации, издадени или гарантирани от банки с над 50% държавно участие с цел финансиране на инфраструктурни проекти - общо, в т.ч.:				

4.1.					
4.2.					
5	Корпоративни облигации, извън посочените в т.3 и 4, приети за търговия на регулиран пазар на ценни книжа - общо, в т.ч.:				
5.1.					
5.2.					
.....					
6	Обезпечени корпоративни облигации, които не са приети за търговия на регулиран пазар - общо, в т.ч.:				
6.1.					
6.2.					
.....					
7	Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави – членки на Европейския съюз, или от други държави – страни по Споразумението за Европейско икономическо пространство, или техни централни банки - общо, в т.ч.:				
7.1.					
7.2.					
.....					
8	Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави, посочени в наредба на КФН, или от техни централни банки - общо, в т.ч.:				
8.1.					
8.2.					
.....					
9	Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от Европейската централна банка или от Европейската инвестиционна банка - общо, в т.ч.:				
9.1.					
9.2.					
.....					

10	Дългови ценни книжа, издадени от чуждестранни общини, приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави – членки на Европейския съюз, или други държави – страни по Споразумението за Европейско икономическо пространство - общо, в т.ч.:		
10.1.			
10.2.			
.....			
11	Дългови ценни книжа, извън посочените в т. 7, 8, 9 и 10, приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави – членки на Европейския съюз, или други държави – страни по Споразумението за Европейско икономическо пространство - общо, в т.ч.:		
11.1.			
11.2.			
.....			
12	Квалифицирани дългови ценни книжа**, издадени от чуждестранни общини, приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в наредба на КФН - общо, в т.ч.:		
12.1.			
12.2.			
.....			
13	Квалифицирани дългови ценни книжа**, извън посочените в т. 7, 8, 9 и 12, приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в наредба на КФН - общо, в т.ч.:		
13.1.			
13.2.			
.....			
	ОБЩО		

* Видът на икономическата дейност на емитента се посочва съгласно последната утвърдена от председателя на НСИ Класификация на икономическите дейности: сектори и подсектори
** Квалифицирани дългови ценни книжа са дългови ценни книжа с инвестиционен кредитен рейтинг, присъден от международно призната рейтингова агенция.

Приложение № 4.

1. Реалната доходност в процент от управлението на активите на фонда за допълнително пенсионно осигуряване за периода от деня на първото отчитане на натрупаните средства по индивидуалните партии в дялове или от деня на постъпването на първата вноска в пенсионния фонд се получава по формулата:

$$R_{real} = \left(\frac{100 + R}{100 + I} - 1 \right) \times 100$$

където:

R_{real} е реалната доходност в процент;

R - номиналната доходност, определена по реда на подточка 24.1.

I – инфлацията за периода от деня на първото отчитане на натрупаните средства по индивидуалните партии в дялове или от деня на постъпването на първата вноска в пенсионния фонд, измерена с общия индекс на потребителските цени, обявен от Националния статистически институт, за месец декември на последната година от периода, спрямо месеца, предхождащ деня на първото отчитане на натрупаните средства по индивидуалните партии в дялове или деня на постъпването на първата вноска в пенсионния фонд.

2. Номиналната доходност в процент на годишна база за предходния 24, 36 или 60-месечен период (период на изчисляване) се получава по формулата:

$$R_t = \left(\sqrt[n]{1 + \frac{R}{100}} - 1 \right) \times 100$$

където:

R_t е номиналната доходност за периода на изчисляване в процент на годишна база;

R – номиналната доходност в процент за периода на изчисляване;

n – брой години, от които е съставен периодът на изчисляване.

3. Номиналната доходност в процент за периода на изчисляване се получава по формулата:

$$R = \frac{U_b - U_a}{U_a} \times 100$$

където:

U_b - стойността на един дял на фонда за последния работен ден на периода за изчисляване;

U_a - стойността на един дял на фонда за последния работен ден на месеца, предхождащ периода на изчисляване.

4. Стандартното отклонение на доходността на годишна база от данни за периода на изчисляване се получава по формулата:

$$\sigma = \sigma_t \times \sqrt{250}$$

където:

σ – стандартно отклонение на доходността на годишна база за периода на изчисляване;

σ_t – стандартно отклонение на дневното изменение на стойността на един дял за периода на изчисляване.

5. Стандартното отклонение на дневното изменение на стойността на един дял за периода на изчисляване се получава по формулата:

$$\sigma_t = \sqrt{\frac{\sum (x_t - \bar{x})^2}{k - 1}}$$

където:

x_t – дневно изменение на стойността на един дял в процент за ден t ;

$\bar{x}$ – средна стойност на дневното изменение на стойността на един дял в процент за периода на изчисляване;

k – брой изменения на стойността на един дял за периода;

6. Дневното изменение на стойността на един дял в процент за ден t се изчислява по формулата:

$$x_t = \frac{u_t - u_{t-1}}{u_{t-1}} \times 100$$

където:

u_t – стойността на един дял за работен ден t ;

u_{t-1} – стойността на един дял за предходния работен ден.

7. Средната стойност на дневното изменение на стойността на един дял в процент за периода на изчисляване се получава по формулата:

$$\bar{x} = \frac{\sum_{t=1}^n x_t}{k}$$

където:

$\bar{x}$ – средна стойност на дневното изменение на един дял в процент за периода на изчисляване;

x_t – дневно изменение на стойността на един дял в процент за ден t ;

k – брой изменения на стойността на един дял за периода.

8. Коефициентът на Шарп на годишна база за периода на изчисляване се получава по формулата:

$$S = \frac{R_t - rf}{\sigma}$$

където:

S – коефициент на Шарп на годишна база за периода на изчисляване;

σ – стандартно отклонение на доходността на годишна база за периода на изчисляване;

rf – безрискова доходност за периода на изчисляване в процент;

R_t – номинална доходност за периода на изчисляване в процент на годишна база.

9. За безрискова доходност rf за периода на изчисляване се приема средната стойност на индекса Eonia (ефективен лихвен процент по овърнайт депозити в евро), изчислена по формулата:

$$rf = \frac{\sum_{t=1}^l e_t}{l}$$

където:

e_t – стойност в процент на индекса Eonia за ден t ;

l – брой стойности на индекса Eonia за периода на изчисляване.

Индексът Eonia (Eonia: Euro OverNight Index Average) се изчислява и обявява ежедневно от Европейската централна банка и стойностите му се публикуват в интернет на адрес: <http://www.euribor.org>